

**СИСТЕМА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ
КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ НА
ДОКТОРАНТИ В ИФС-БАН**

**ИНСТИТУТ ПО ФИЛОСОФИЯ И СОЦИОЛОГИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ**

**ИНСТИТУТ ЗА ФИЛОСОФИЯ И СОЦИОЛОГИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ**

Процедурите се контролират от
Експертен съвет „Докторски програми“ (ЕСДП)

УТВЪРЖДАВАМ:.....

Директор : (проф. д.с.н. Е. Ченгелова)

**СИСТЕМА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ
НА ДОКТОРАНТИ
В ИНСТИТУТ ПО ФИЛОСОФИЯ И СОЦИОЛОГИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ**

Системата за осигуряване на качеството на обучение на докторанти в ИФС-БАН има за цел да осигури високо ниво на обучение в съответствие с мисията и актуалната Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България (2017-2030).

Системата е съобразена и с най-добрите европейски и световни практики, спомагащи за максимално интегриране на научените от Института в европейската и световната изследователска общност, и гарантира контрол и устойчиво качество на обучението на докторантите.

1. Основни характеристики и обхват на Системата за осигуряване на качеството на обучение на докторанти

1.1. Системата се въвежда съгласно изискванията на действащата законова база в РБългария и е в съответствие с Правилника на ИФС-БАН за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в РБългария, Правилника за дейността на Центъра за обучение и Академичния съвет при БАН и Системата за оценка на качеството на образованието на докторантите в БАН.

1.2. Качеството на обучение се постига чрез ефективно използване на вътрешните ресурси (научен потенциал, материална, информационна и вътрешноинститутска нормативна база, вътрешна организация) и поддържането на мотивация за постигане на високо качество в процеса на обучение.

1.3. Поддържане на мотивация у преподавателите се осигурява чрез стимулиране на най-добрите постижения и осигуряване на публичност на резултатите от оценяването на докторантските програми и др.

ИНСТИТУТ ЗА ФИЛОСОФИЯ И СОЦИОЛОГИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

1.4. С поддържане на мотивация у докторантите се цели осигуряване на тяхното кариерно развитие, стимулиране на участието им в международни изследователски мрежи, насърчаване на мобилността чрез участия в национални и международни конференции, изследователски командировки в чужбина, редовно провеждане на периодични срещи и анкети на Ръководството на Института с докторантите за по-ефективна обратна връзка и др.

1.5. Качеството на обучение се поддържа чрез ежегодна атестация на научния персонал, докторантите, оценяване на научните звена, участващи в процеса на обучение и предлаганите дейности по водените докторантури, оценка и поддържане на критична маса на научен потенциал в дадено научно направление.

1.6. Системата за осигуряване на качеството на обучение на докторанти включва и постоянен контрол на процедурите по зачисляване и отчисляване, научно ръководство, развитие на докторантската програма чрез своевременно оповестяване на дейностите, свързани с докторантското обучение на сайта на Института, а информацията за обучението се въвежда периодично в информационни база данни (Справка на Центъра за обучение на БАН, Регистър за докторанти, система SONIX, Регистър за научната дейност).

2. Роля на Ръководството на ИФС-БАН

2.1. Ръководството на ИФС-БАН има отговорност пред държавата, обществото и работодателите за постигане на високо качество на подготовка на докторантите и поддържането му в постоянно съответствие с динамично променящите се изисквания на световната наука, търсенията на бизнеса и индивидуалните потребности, способности и интереси на докторантите.

2.2. Ръководството на ИФС-БАН осигурява подходяща научна среда с

**ИНСТИТУТ ЗА ФИЛОСОФИЯ И СОЦИОЛОГИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ**

възможности за кариерно развитие на докторантите в съответствие с Европейската харта на изследователите, допълващия я Кодекс за наемане на изследователи и Правилника за устройството и дейността на ИФС-БАН.

2.3. ИФС-БАН се ангажира да поддържа високо качество на обучението на докторанти чрез:

- съдействие за целесъобразно използване на материалната база на Института;
- ефективно сътрудничество с бизнеса;
- представяне пред обществото на постиженията в областта на науката и обучението.

2.4. Ръководството на ИФС-БАН съдейства за осъществяване на обратна връзка с научни, държавни, обществени и бизнес-организации, назначили обучавани от ИФС-БАН докторанти с цел получаване на информация относно придобитата квалификация от тях.

2.5. Ръководството на ИФС-БАН се задължава да осигури ефективното функциониране на Системата за осигуряване на качеството на обучение, както и нейното непрекъснато усъвършенстване чрез провеждане на ежегодна оценка на нейното състояние, адекватност и ефективност, и определя промените (ако има нужда от такива), включително и промяна на политиката и целите по качеството.

2.6. Осигуряване на оптимални и безопасни условия на труд в работните помещения в съответствие с нормативната база.

3. Отговорности на докторантите и техните научни ръководители

3.1. Поддържане на етични отношения и взаимно уважение между ръководител и докторант, в съгласие с нормативните изисквания.

**ИНСТИТУТ ЗА ФИЛОСОФИЯ И СОЦИОЛОГИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ**

3.2. Отговорност за изпълнение на докторантската програма, приемане на тримесечни отчети и ежегодно – на изследователски план и докладване на резултатите от неговото изпълнение пред секциите.

3.3. Обучение на докторантите за работа в екип, участие и управление на научни проекти, предприемачество, управление на правата върху интелектуалната собственост, научна етика.

3.4. Обучение по интердисциплинарни теми с цел изграждане на специалисти, отговарящи на съвременните изисквания на икономиката, чрез разширяване на сътрудничеството с други научни организации (вкл. съвместни докторантури), използване на курсове на Центъра за обучение при БАН с цел разширяване на познанията и др.

**АДМИНИСТРАТИВНА СТРУКТУРА И ФУНКЦИИ НА СИСТЕМАТА
ЗА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ.
ПРАВИЛА ЗА ВЪТРЕШЕН ОДИТ**

1. Експертен съвет „Докторски програми“ (ЕСДП)

През ноември 2022 г. е създаден Експертен съвет „Докторски програми“ (ЕСДП) по предложение на Директора, който да извършва регулярно оценяване (вътрешен одит) на качеството на обучението по докторските програми в ИФС-БАН. Периодично при редовни и допълнителни приеми на докторанти се осъществява анализ на състоянието, за което се изготвя доклад.

В структурата на Системата за осигуряване на качеството на обучение на докторанти е включен ЕСДП, който е специализирано звено по въпросите на обучение на докторанти. Той е с мандат от четири години.

Съветът се назначава със заповед на Директора на ИФС-БАН и се състои от трима души: заместник-директор по учебната част, научен секретар и ресорен

**ИНСТИТУТ ЗА ФИЛОСОФИЯ И СОЦИОЛОГИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ**

служител от отдел „Докторанти“.

Съветът има следните функции:

- наблюдава и обсъжда всички аспекти на дейността на ИФС-БАН по осигуряване на качеството на обучение на докторантите; прави анализи и предложения за промяна до Директора и НС;
- проучва чуждестранния и национален опит в качеството на обучение; академичните, образователни и професионални стандарти, и тяхното постоянно актуализиране и поддържане; регулира съответствието между външните (на НАОА и потребителите) и вътрешно-институтските критерии за качество на обучението;
- следи и упражнява контрол при провеждане на изпити по ДП, както и по повод на измами и плагиатство при публикуване на научните резултати на докторанти, за което се подават сигнали към Етическата комисия на ИФС;
- изготвя и системно актуализира нормативната база по качество на обучението, инициира периодични срещи на докторантите с ръководството на института и бизнеса; следи за въвеждане на актуални данни в системата SONIX и използването ѝ за качество на обучението;
- анализира резултатите и формира действия по управление и препоръки, които се предлагат за одобрение на НС и Директора;
- осъществява мониторинг на ефекта от управляващите действия по подобряване на качеството.

2. Насоки за оценка на качеството на обучението на докторантите в ИФС-БАН (в съответствие със спецификата им) и изготвянето на доклада за вътрешен одит.

Системата за управление и оценка на качеството на обучение на докторантите в звената БАН трябва да следва следните основни принципи:

**ИНСТИТУТ ЗА ФИЛОСОФИЯ И СОЦИОЛОГИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ**

- 2.1** Поддържане на **високо качество на образователната дейност**, като се спазват стандартните изисквания към всички етапи от обучението на докторанта в съответствие със Закона за висше образование, Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за дейността на Центъра за обучение на БАН;
- 2.2** Осигуряване на **високо качество на научните изследвания** чрез регулярна оценка на научния състав на звеното;
- 2.3** Поддържане на **критична маса на научния потенциал** в дадено научно направление;
- 2.4.** Осигуряване на **атрактивна среда за изследвания** при следните показатели:
- 2.4.1** наличие на модерна научна инфраструктура;
  - 2.4.2** възможности за кариерно развитие в съответствие с Европейската харта на изследователите и Правилника за дейността на ЦО – БАН;
  - 2.4.3** оптимални и безопасни условия на труд в работните помещения в съответствие с изискванията на нормативните актове;
  - 2.4.4** съвременно интердисциплинарно обучение на докторантите чрез използване на системата от курсове на Центъра за обучение при БАН за допълване и обогатяване на различните изследователските дисциплини;
  - 2.4.5** сътрудничество с ВУ за обмен на добри практики и идеи, свързани с мониторинг и повишаване на качеството на обучение на докторанти;
  - 2.4.6** възможности на докторантите за участие в международни изследователски мрежи и докторантски програми, както и в Програмата Еразъм +;
  - 2.4.7** Обучение на докторантите за работа в екип, участие и управление на

**ИНСТИТУТ ЗА ФИЛОСОФИЯ И СОЦИОЛОГИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ**

научни проекти, предприемачество, управление на правата върху интелектуалната собственост, научна етика, стандартизация, връзки с бизнеса и др.

2.5 Осъществяване на **периодичен контрол** на качеството на обучение по акредитираните докторантски програми чрез анализ на препоръките на НАОА и тяхното изпълнение;

2.6 Осъществяване на **периодичен контрол на изпълнението на индивидуалните докторантски планове**, научно ръководство, напредък на докторантската програма и оценка на обучението чрез тримесечни отчети и ежегодно докладване в писмен и/или устен вид на семинари пред Докторантското училище, както и чрез обсъждане и приемане от Научния съвет;

2.7 **Ясно дефиниране на отговорностите на докторанта и на неговия научен ръководител**. Насърчаване на етични отношения и взаимно уважение между ръководител и докторант;

2.8 **Контрол при изработване на дисертационен труд и публикуване на научни статии на докторанта** с оглед избягването на случаи на измами и плагиатство;

2.9 Провеждане на **регулярни срещи на докторантите с представители на ръководствата на ПНЗ** с цел анализ и взимане на конкретни решения за подобряване качеството на обучението на докторантите.